

UNICEF lesbrief Kinderrechten en corona - handleiding

Ken je rechten

In maart en april 2020 gingen de scholen in Nederland wekenlang dicht door de coronacrisis. Hierdoor kwamen voor veel leerlingen de kinderrechten tot leven. Ieder kind heeft die rechten. Het zijn de basisvoorwaarden om gezond en gelukkig op te kunnen groeien. Alle kinderrechten staan in het Kinderrechtenverdrag, een lijst met afspraken die bijna alle landen in de wereld met elkaar hebben gemaakt.

In deze lesbrief leren leerlingen uit groep 7 en 8 van het basisonderwijs wat die kinderrechten betekenen. En hoe het zit met hun rechten in een tijd waarin ze gedwongen thuis zitten, zoals tijdens de coronacrisis. De les duurt ongeveer een uur.

Je kunt de les starten met een (terug)blik op de periode waarin leerlingen rekening moesten houden met coronamaatregelen. En van daaruit de brug bouwen naar wat UNICEF is (zie kader hieronder) en naar kinderrechten.

Wat is UNICEF?

UNICEF is de kinderrechtenorganisatie van de Verenigde Naties. UNICEF staat voor United Nations International Children's Emergency Fund. UNICEF helpt regeringen van landen om kinderrechten na te leven. Bijvoorbeeld bij het maken van wetten die de rechten van kinderen beschermen, het opzetten van nieuwe scholen of voedselprogramma's. UNICEF helpt ook kinderen zelf, door bijvoorbeeld te zorgen voor schoon water, goede voeding en onderwijs. UNICEF werkt vaak samen met andere organisaties om ervoor te zorgen dat kinderen krijgen waar ze recht op hebben. UNICEF helpt kinderen overal ter wereld. Zowel in arme als in rijke landen. Want overal zijn kinderen met wie het niet goed gaat en waar de kinderrechten nog beter kunnen worden nageleefd.

Opdracht 1: Film over corona

Deze opdracht is bedoeld als inleiding op het onderwerp, maar kan ook overgeslagen worden, als er te weinig tijd is. Het filmpje duurt ongeveer negen minuten. Genoeg tijd? Laat de leerling(en) dan deze inzending van het UNICEF Kinderrechten Filmfestival bekijken. En daarna de klassenposter met kinderrechten bestuderen, die op www.dedagvandaag.nl/unicef staat.

Welke rechten horen bij dit filmpje?

Het juiste antwoord is: **B en C.**

Toelichting antwoord B: Artikel 12, Luisteren naar de mening van kinderen

In het filmpje luistert de directeur niet naar zijn leerlingen. Hun mening is niks waard. Dat terwijl in artikel 12 uit het Kinderrechtenverdrag staat dat kinderen het recht hebben hun mening te geven. Zeker als het over henzelf gaat. Naar die mening moet ook worden gevraagd en geluisterd.

Toelichting antwoord C, Artikel 24: Gezondheid

In het filmpje brengt de directeur zijn leerlingen in gevaar, door pas als allerlaatste in actie te komen tegen corona. Dat terwijl in artikel 24 staat dat kinderen gezond moeten kunnen opgroeien en recht hebben op goede zorg.

→ Zelf een filmscript over kinderrechten inleveren met de hele klas? Dat kan via deze website.

☐	☐ Gewoon leuk
☐	☐ Echt nodig
☐	☐ Gewoon leuk
☐	☐ Echt nodig
☐	☐ Gewoon leuk
☐	☐ Echt nodig
☐	☐ Gewoon leuk
☐	☐ Echt nodig

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Opdracht 2: Gewoon leuk, of echt nodig?

Er is een verschil tussen iets willen, en iets écht nodig hebben om veilig en gezond op te groeien. Elke dag ijs eten is leuk, elk jaar nieuwe sneakers ook. Maar het is geen noodzakelijkheid. Een dak boven je hoofd, gezond eten en bescherming tegen mishandeling wel. Alles wat noodzakelijk is voor kinderen om gezond en veilig op te groeien is vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag.

Bij deze opdracht denken de leerlingen zelf na over wat ze écht nodig hebben. De poster met kinderrechten kan dienen als checklist.

Opdracht 3: Over jouw rechten

Bij deze opdracht worden de kinderrechten opgedeeld in vier soorten. De vraag is welke van deze vier verbonden zijn aan corona.

Het juiste antwoord: **allemaal (1 t/m 4)**

Toelichting:

1. De coronacrisis raakt aan het recht op onderwijs: de scholen gingen immers dicht. Maar ook aan het recht op gezondheid: kinderen krijgen of kregen niet altijd de zorg die ze nodig hadden. En als kinderen een gezonde schoolmaaltijd missen of misten, raakt het ook aan hun recht op gezonde voeding.
2. Met dichte scholen neemt het risico op mishandeling toe: kinderen zaten of zitten veel thuis, met soms extra spanningen van dien. Ook moesten sommige kinderen werken om geld te verdienen.
3. Zonder school krijgen of kregen niet alle kinderen automatisch de juiste informatie. En hoe zit het met hun privacy, tijdens het videobellen met school (bijvoorbeeld via Zoom of andere diensten)?
4. Extra kwetsbare kinderen werden nog eens extra kwetsbaar door de coronacrisis. Bijvoorbeeld kinderen uit gezinnen die al problemen hadden, die door corona werden verergerd. Of kinderen in vluchtelingkampen waar mensen dicht op elkaars lip leven.

De volgende opdracht gaat hier dieper op in.

Opdracht 4: Rechten in gevaar!

Bij deze opdracht moeten de leerlingen aangeven welke rechten in gevaar zijn bij deze drie voorbeelden. Natuurlijk hoeven hun antwoorden niet volledig te zijn. Hieronder staan de belangrijkste en meest voor de hand liggende antwoorden, per geval. Bespreek ze kort door.

1. Nam uit Vietnam

Welke rechten worden in het leven van Nam niet goed nageleefd?

- Artikel 24: Recht op gezondheid. Doordat Nam geen of weinig voeding heeft, komt zijn gezondheid in gevaar.
- Artikel 28: Recht op onderwijs. Nam heeft nu geen toegang tot onderwijs.
- Artikel 31: Recht op spel en vrije tijd. Heeft Nam in deze situatie genoeg rust en tijd om te spelen?
- Artikel 18: Recht op goede opvoeding. Als het ouders niet goed lukt om voor hun kinderen te zorgen, moet de overheid daarin helpen, bijvoorbeeld door te zorgen voor opvang als ouders werken.

2. Lina uit Syrië

Welke rechten worden in het leven van Lina niet goed nageleefd?

- Artikel 3: Het kind eerst. Er wordt niet gekeken naar wat het beste is voor Lina.
- Artikel 16: Recht op privacy. Lina heeft geen privacy in het kamp.
- Artikel 17: Recht op informatie. In het kamp krijgt Lina waarschijnlijk niet de juiste informatie over het coronavirus.
- Artikel 24: Recht op gezondheid. Lina groeit niet op in een gezonde omgeving en kan niet makkelijk naar een dokter als ze ziek is.
- Artikel 28 en 29: Recht op goed onderwijs. Heeft Lina toegang tot goed onderwijs?

3. Danique uit Nederland

Welke rechten worden in het leven van Danique niet goed nageleefd?

- Artikel 19: Geen misbruik en kindermishandeling. Danique heeft recht op een veilige omgeving met genoeg bescherming.
- Artikel 28 en 29: Recht op goed onderwijs. Doordat Danique geen laptop heeft, heeft ze nu geen toegang tot goed onderwijs.

Lesmateriaal Kinderrechten

Voor leerlingen in groep 7 en 8 heeft UNICEF lesmateriaal beschikbaar over kinderrechten. Het pakket bestaat uit een werkboekje met informatie en opdrachten en een handig naslagboekje met alle kinderrechten voor elke leerling, een digitale les met interactieve opdrachten en filmpjes, een praktische handleiding voor de leerkracht en een mooie poster voor in de klas.

Dit pakket is gratis te bestellen op www.unicef.nl/kinderrechtenles. Je betaalt enkel de verzendkosten.

